

Jaciment de la Cova de Mas Vilar

Santa Maria de Miralles

Ubicació

Comarca:	Anoia
Lloc/Adreça:	Serra de Fontfregona. Sector sud del municipi
Emplaçament	Sota el Pla de Nonell i sobre la Carrerada de la Llacuna, al peu d'una cinglera
Alçada:	610

Coordenades:

Latitud:	41.49012
Longitud:	1.52584
UTM Est (X):	376942
UTM Nord (Y):	4594216

Classificació

Número de fitxa	08257 - 51
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Jaciment arqueològic
Estil / època:	Prehistòric Neolític Edats dels Metalls
Estat de conservació	Regular
Protecció	Legal
Observacions protecció:	NNSS Ajuntament 2002
Número inventari	IPAC 7560
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Difícil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	Ref. Cad.: 08257A00900054
Fitxes associades:	
Mas Vilà	
Autoria de la fitxa	F. Xavier Menéndez

Descripció

Cova calcària amb evidències d'habitat i enterraments des del Neolític Final i eneolític fins el Bronze Final, ubicada en una cinglera voltada de bosc que corre paral·lela a la carretera C-37 d'Igualada a Valls, a la dreta de la riera de Carme. La cova està situada a la base de la cinglera, en el límit entre aquesta i el pendent boscos, enfront del mas Vilar (fitxa 29) i sota el Pla de Nonell. La cova té una gran entrada i dues galeries. El vestíbul té una altura d'uns 8 metres, una amplada a la boca d'uns 19 metres i una profunditat d'aproximadament de 10 metres. En l'actualitat conté dos murs de pedra seca, que corren paral·lels a l'entrada, relativament moderns. Al fons de la balma s'hi obren diferents forats, uns per donar llum i altres d'accés. A la cinglera, a dreta i esquerra de la cova, hi ha altres petites baumes.

Per les característiques del material recuperat (excavacions 1930 i prospecció 1985), cal classificar el jaciment com una cova natural d'habitació sense estructures i d'enterrament. La cronologia aniria, possiblement, des del Neolític Final-Eneolític fins al Bronze Final III (amb inclusió de materials hallstàtics), ja en un procés de transició de l'Edat del Bronze a l'Edat del Ferro (2500-650 aC).

Observacions:

També coneguda com Cova de França. Per accedir a la cova de Mas Vilar, cal agafar un camí que s'inicia a l'esquerra de la carretera C-37 d'Igualada a Valls i que mena per la Carrerada de la Llacuna a Ca la Múnia i a la Creu d'en Pla. En acabar aquest camí, cal pujar per una tartera amb molt pendent fins arribar a la Cova de Mas Vilar, situada a l'obaga, a mà dreta de la riera de Carme i sota el Pla de Nonell, en un context de bosc fresc i ple de vegetació. Des de la tartera i la cova, es veu en línia recta, al fons de la vall, en direcció la riera de Miralles, la gran casa del Mas Vilar.

Els materials procedents de les excavacions efectuades per M. Grivé l'any 1930 i conservats avui dia en el Museu de Vilafranca del Penedès són: una punta de quarsita amigdaloides i de talla monofacial; una punta de sílex amb aletes i peduncle; una fulla de sílex de color marró i secció trapezoidal; un fragment de destrat de serpentina; un raspador de sílex discoïdal; un gra de cal·laïta i tres de calcària; tres denes de petxina i una d'ivori; un penjoll de petxina perforada; un botó d'os amb perforació en forma de V; un punxó d'os; un punyal amb un 89'28% de contingut de coure, de 8,5 cm de longitud; una punta de fletxa de bronze pedunculada; un punxó de secció rectangular i un fragment d'anell del mateix metall; un vas carenat, fragments de casquets esfèrics, alguns fragments decorats amb cordons i mugrons, ceràmica de vores bisellades, plats o tapes d'urnes cineràries, decorats amb acanalats i clotets, etc.

L'any 1985, durant la visita efectuada al lloc amb motiu de la realització de la Carta Arqueològica, s'observaren superficialment els següents materials, actualment dipositats al Museu Comarcal de l'Anoia: Fragment d'un gran vas amb una llengüeta a la vora i, sota mateix, un mugró amb aplicacions de fang a l'exterior i quasi un brunyit a l'interior propi del Bronze Antic i Mig; Fragment d'una vora bisellada, ben brunyida i de color negrós, de pasta porosa, amb desengreixant de quars; Dos fragments de vores de grans urnes, vores exvasades i llavis bisellats. Les vores són lleugerament convexes per fora i còncaves per dins. Cal destacar que estan adornades amb un cordó incís en la zona d'inflexió vora-cos; Un fragment de vora i cos pertanyent a una petita urna globular, perfectament brunyida, amb la vora enfora i el llavi lleugerament bisellat, amb una decoració amb acanalats (tècnica b de Maluquer) amb clotets impresos suaument i també motius incisos en espiga; Dents humanes. La Cova de Mas Vilà és segurament la que en la bibliografia antiga anomenen Cova de França, encara que aquest extrem no és del tot segur.

Història

S'hi practicaren excavacions l'any 1930 a càrrec del Pare Grivé del Museu de Vilafranca del Penedès (els materials es troben en aquest museu). S'hi van recollir materials durant la realització de la carta Arqueològica (1985)

Segons Riba (1988, 210), en un apartat a cura de l'arqueòleg Jordi Enrich i Hoja, entre els materials dipositats al Museu de Vilafranca cal destacar un punyal, una punta de fletxa, un punxó i un anell, tot de bronze; una punta de sílex amb aletes i peduncle; diverses ceràmiques pertanyents a diferents fases de l'edat del bronze; un botó d'ós amb perforació en V; un gra de calaita; tres denes de petxina i una d'ivori.

Segons fons orals locals, s'hi amagaren veïns durant la Guerra

El SIS-CE Terrassa, entitat espeleològica que visita la cova el 1976, esmenta erròniament la cova, en alguns treballs arqueològics, com si fos la Cova de Valldecerves i li atribueixen un patrimoni arqueològic que segurament correspon a aquesta última, tot i que a la Cova de Mas Vilar també s'han fet excavacions.

Bibliografia

Fitxa de la Carta Arqueològica. Inventari del Patrimoni Cultural Immoble. Patrimoni Arqueològic. Num. 7560. 1985 (rev. 1991)

GONZÁLEZ-ALCALDE, Julio. "Cuevas-santuario ibéricas en Cataluña.". Quaderns de prehistòria i arqueologia de Castelló. 25, p.187-249. SIAP. Diputació Provincial de Castelló.

MASACHS BOLET, José M^a. "Las armas y útiles de bronce hallados en el Penedés". A: XIII Congreso Nacional de Arqueología. Vilafranca del Penedès, 1976. Reeditat del de 1973 a Huelva.

PUIG LARRAZ. "Cavernas y simas de España". Boletín de la Comisión del Mapa Geológico. XXI, núm. .

TARRADELL, M.. Les arrels de Catalunya. 2. Barcelona: Vicenç-Vives, 1983.

FERRER SOLER, Alberto. "Una infiltración de la cultura pirenaica a través de las sierras del Penedés y Conca d'Òdena". A: A: Actas y Comunicaciones de la I^a Asamblea Intercomarcal de Investigadores del Penedés y Conca d'Òdena. Martorell, 1950. p.94-102.

ENRICH, Jordi. "La Cueva de "Mas Vilà"". Bisemanario Igualada. p.5.

Ruta de Plana, Serra de Miralles-Queralt, publicacions de Turisme Total. Ajuntament de Santa Maria de Miralles.

RIBA GABARRÓ, Josep (1988) 2ed: Història de l'Anoia. Santa Maria de Miralles. Parcir Edicions Selectes, Manresa, p. 209-219

